

Байиева Бегайым Абдугапаровнанын кандидаттык диссертациясын алдын ала коргоо боюнча Ишеналы Арабаев атындагы Кыргыз мамлекеттик университетинин жана Жусуп Баласагын атындагы Кыргыз улуттук университетинин алдындагы педагогика илимдеринин доктору (кандидаты), психология илимдеринин кандидаты окумуштуулук даражасын изденип алуу боюнча уюштурулган Д 13.23.673 диссертациялык кеңешинин өткөрүлгөн кезектеги отурумдун

№ 16 ПРОТОКОЛУ

Бишкек шаары

12.04.2024

Катышкандар:

1. Муратов А. Ж. (төрага) – п.и.д., профессор, 13.00.02
2. Ахметова Н. А. – п.и.д., профессор, 13.00.02
3. Омурбаева Д. К. (окумуштуу катчы) – п.и.к., доцент, 13.00.02
4. Ажиматов О. А. – пс.и.к., доцент, 19.00.01
5. Акажанова А. Т. – пс.и.д., доцент, 19.00.07
6. Акматов К. К. – п.и.д., доцент, 13.00.02
7. Батаканова С. Т. – п.и.д., профессор, 13.00.02
8. Добаев К. Д. – п.и.д., профессор, 13.00.02
9. Коңурбаев Т. А. – пс.и.к., профессор, 19.00.07
10. Манликова М. Х. – п.и.д., профессор, 13.00.02
11. Мукамбетова А. С. – п.и.д., доцент, 13.00.02
12. Перленбетов М. А. – пс.и.д., профессор, 19.00.01, 19.00.07
13. Рысбаев С. К. – п.и.д., профессор, 13.00.02
14. Сыдыкбаева М. М. – п.и.д., доцент, 13.00.02
15. Үкүева Б. К. – п.и.д., доцент, 13.00.02
16. Хасанов Н. Б. – п.и.д., доцент, 13.00.02
17. Чыманов Ж. А. – п.и.д., профессор, 13.00.02

Отурумга катышкан адис окумуштуулар:

1. Супатаева Э. А. – п.и.к., ага илимий кызматкери, 13.00.02
2. Тагаева Г. С. – п.и.к., 13.00.02
3. Абдухамидова Б. А. – п.и.к., И. Арабаев ат. КМУнун доц.м.а. 13.00.02

Жыйындын төрагасы: п.и.д., профессор А. Ж. Муратов

Жыйындын катчысы: п.и.к., доцент Д. К. Омурбаева

Күн тартибинде каралуучу маселе:

1. Байиева Бегайым Абдугапаровнанын «Алыкул Осмоновдун поэмаларын окутуунун технологиялары (орто мектептин мисалында)» аттуу кыргыз адабияты адистиги боюнча педагогика илимдеринин кандидаты окумуштуулук даражасын изденип алуу үчүн жазылган диссертациясын талкуулоо.

Чогулушту отурумдун төрагасы п.и.д., профессор А. Ж. Муратов ачып, күн тартибинде каралуучу маселе менен тааныштырды. Диссертациялык

тема жана илимий жетекчи педагогика илимдеринин доктору, профессор Сакиева Сайипжамал Салайдиновна дайындалып, Ош мамлекеттик университетинин Окумуштуулар кеңешинин отурумунун 2020-жылдын 17-апрелинде № 8 протоколуну менен бекитилген.

Ишти кароо үчүн төмөнкү эксперттер дайындалган:

1. Педагогика илимдеринин доктору, профессор Акматов К. К.
2. Педагогика илимдеринин доктору, профессор Батаканова С. Т.
3. Педагогика илимдеринин доктору, профессор Мукамбетова А. С.

Иш Ош мамлекеттик филологиялык билим берүүнүн технологиялары кафедрасында аткарылган.

Байиева Бегайым Абдугапаровна Б.Сыдыков атындагы Кыргыз-Өзбек Эл аралык университетинин кесиптик колледжинде кыргыз тили жана адабияты окутуучусу болуп эмгектенет.

Отурумдун төрагасы, п.и.д., профессор А. Ж. Муратов илимий иштин мазмунун баяндап берүү үчүн изденүүчүгө сөз берди.

Диссертациялык иштин кыскача мазмуну жана практикалык жыйынтыктары тууралуу изденүүчү Байиева Бегайым Абдугапаровна төмөндөгүлөргө: изилдөөнүн актуалдуулугу, изилдөө объекти, изилдөө предмети, изилдөөнүн максаты жана милдети менен кошо аларды ачып берүүгө токтолду.

Изденүүчү: Саламатсыздарбы, урматтуу диссертациялык кеңештин төрагасы жана мүчөлөрү! Диссертациялык иштин темасы «Алыкул Осмоновдун поэмаларын окутуунун технологиялары (орто мектептин мисалында)». Илимий жетекчи: Сакиева Сайипжамал Салайдиновна, педагогика илимдеринин доктору, профессор.

Изилдөөнүн актуалдуулугу. Азыр коом кандай болсо балдар аны дал ошондой чагылдырып жатат. Интернет жана дүйнөлүк массалык маалыматтын таасири өтө күчөгөн азыркы шартта балдар жалган менен чындыкты, түбөлүк менен утурумдукту, жакшы менен жаманды ажырата албай чөйрө кандай болсо ошол нукка карап агылууда. Өкүнүчтүүсү бул нерсе нормага айланып бараткан көрүнүш бойдон калууда. Балдарды азыркы опурталдуу чөйрөнүн терс көрүнүштөрүнөн арылтып, виртуалдуу дүйнөнүн ашыкча колдонуу кесепетинин курмандыгы болуп кетпеши үчүн алардын дүйнө таанымын, аң-сезимин байытып, руханий жактан калыптануусун ишке ашыруубуз зарыл. Ар кандай коомдук түзүлүштө анын социалдык-экономикалык түрдүү формациясында адамдын материалдык эмес, руханий жактан калыптануусу биринчи пландагы маселе болуп келген. Анткени адамдын инсандыгы (личностту) анын руханий, адеп-ахлактык абалына жараша калыптанат. Ушул багытта Кыргыз Республикасынын Президентинин 2021-жылдын 29-январында «Инсандын руханий-адеп-ахлактык өнүгүүсү жана дене тарбиясы» Жарлыгы жаштарды улуттук асыл нарктар менен тарбиялоого өзгөчө басым жасады.

Оригиналдуулук менен новаторлуктун эң жогорку үлгүсүн, Алыкул Осмоновдун поэмаларынан көрүүгө болот. Алыкул Осмонов өз учурундагы поэтикалык, а түгүл прозалык көлөмдүү чыгармаларда кездешпеген сюжет

куруу ыкмасынын жана ой айтуунун жаңы формасын кыргыз адабиятына алып келген. Акын адамдардын ички дүйнөсүндөгү толгонууларын, адеп-ахлактык талаптарына карама-каршы келген конфликтерди көркөм сөздө чагылдырды. Каармандардын ошондой моменттерин ички уйгу-туйгуларын, психологиялык абалдарын чебер сүрөттөп, окурмандардын эстетикалык түшүнүктөрүн байытып, адамдарга тиешелүү татаал дүйнөнүн дагы бир кырын ачып берди. Мына ошол өзгөчөлүктөрү менен Алыкул Осмоновдун поэмалары жылдар жылганына карабастан муундан-муунга өтүп, элдердин эстетикалык талаптарын канааттандырып, көркөм дүйнөгө өз таасирин тийгизип, коомчулуктун руханий мүлкүнө айланып жаткандыгында. Ушул өңүттөн алганда жаштардын руханий жан дүйнөсүн байытууда, эстетикалык табитин арттырууда, өздүгүн таанууда Алыкул Осмоновдун поэмалары өзгөчө маанилүү орунду ээлейт.

Биздин изилдөө темабызга киришүү алдынан бир катар *карама-каршылыктар* бар экенин аныктадык. Алар: *биринчиден*, Алыкул Осмоновдун поэмалары узак убакыттан бери окутулуп келе жатса да, акындын жалпы поэмаларын окутуунун технологиялары боюнча методикалык изилдөөлөрдүн аздыгы; *экинчиден*, Алыкул Осмоновдун поэмалары кыргыз адабиятында кеңири берилсе да, аларды окутуунун технологиялары боюнча мугалимдердин тажрыйбаларынын үйрөнүлүп, илимий-педагогикалык жактан жалпыланбагандыгы; *үчүнчүдөн*, Алыкул Осмоновдун поэмалары окутууда мектеп практикасында акындын поэмаларынын оригиналдуулук, новаторлук үлгүлөрүн ачып берүүгө басым жасалбагандыгы; *төртүнчүдөн*, азыркы кезде окуучулардын ыр түрүндөгү чыгармаларга болгон кызыгуусунун пассивдүүлүккө айланып бараткандыгы жана алардын кызыгууларын калыптандыруу зарылдыгы заманбап методикалык эмгектердин жазылбай жаткандыгы.

Жогорудагыдай карама-каршылыктар жана аларды жоюунун зарылдыгы, орто мектепте кыргыз адабиятын окутууга коюлган азыркы талаптар биздин теманын проблемасын аныктап, темабызды «Алыкул Осмоновдун поэмаларын окутуунун технологиялары (орто мектептин мисалында)» деп атадык.

Изилдөөнүн максаты - орто мектепте Алыкул Осмоновдун поэмаларын окутуунун натыйжалуу технологияларын илимий-теориялык негизде иштеп чыгуу жана аны эксперимент жолу менен текшерүү.

Изилдөөнүн милдеттери:

1. Орто мектепте Алыкул Осмоновдун поэмаларын окутуунун тарыхын, азыркы абалын, проблемаларын, өзгөчөлүктөрүн, аны окуп-үйрөнүүнүн максатын, милдеттерин аныктоо.

2. Орто мектепте Алыкул Осмоновдун поэмаларын окутуунун технологияларын методологиялык жана дидактикалык негиздерин ачып көрсөтүү; «поэма», «окутуунун технологиялары» түшүнүктөрүнө педагогикалык аспектиден теориялык анализ жүргүзүү.

3. Орто мектепте Алыкул Осмоновдун поэмаларын окутууда окутуунун натыйжалуу технологияларын практикага сунуш кылуу.

4. Орто мектепте Алыкул Осмоновдун поэмаларын окутуу боюнча сунуш кылынган окутуунун технологияларын педагогикалык экспериментте

текшерүү, алардын жыйынтыктарын талдоо.

Изилдөөнүн объектиси – орто мектепте Алыкул Осмоновдун поэмаларын окутуу процесси.

Изилдөөнүн предмети – орто мектепте Алыкул Осмоновдун поэмаларын окутуунун технологиялары.

Изилдөөнүн илимий жаңылыгы жана теориялык баалуулугу төмөнкүлөр менен аныкталат: орто мектепте Алыкул Осмоновдун поэмаларын окутуунун технологиялары, ыкмалары, жолдору, каражаттары философия, адабият таануу, педагогика, психология илимдеринин соңку жетишкендиктерине негизделип алгачкы жолу иштелип чыкты; орто мектепте Алыкул Осмоновдун поэмаларын окуу программаларындагы, окуу китептериндеги орду, ролу диахрондуу иликтөөгө алынды жана өркүндөтүүнүн жолдору далилденди; Алыкул Осмоновдун поэмаларын окутуунун технологиялары боюнча методисттердин, мугалимдердин тажрыйбалары жалпыланды; Алыкул Осмоновдун поэмаларын окутуунун технологияларынын методикасы педагогикалык тажрыйбадан өткөрүлүп, эффективдүү делген жолдор жана ыкмалар практикага сунушталды.

Изилдөөнүн практикалык мааниси: изилдөөдөн алынган натыйжалар, сунуш кылынган жоболор кыргыз адабияты мугалимдерине сабакта Алыкул Осмоновдун поэмаларын окутуунун технологияларын теориялык жана практикалык жактан андап-түшүнүүгө карата дидактикалык маалыматтарды бере алат. Изилдөөдөгү сабактын мектеп мугалимдери үчүн иштелип сунушталган үлгүлөрү, усул-ыкмалары окуучулардын өз алдынча креативдүү ой жүгүртүүсүн өстүрүүгө, адабиятка өтүлө турган темага болгон кызыгууларынын артылышына түрткү болот. Алыкул Осмоновдун поэмаларын окутуу иштерин жакшыртууга, өркүндөтүүгө, алардын билим берүүчүлүк жана тарбиялык маанисинин тереңдетилишине өбөлгө түзөт. Изилдөөнүн материалдары мектепте, орто жана жогорку окуу жайларында методикалык колдонмо катары пайдаланылат. Сунуштар окуу программаларын, окуу китептерин, методикалык колдонмолорду жакшыртууда, окутуучуларга жогорку жана орто окуу жайларында курстук, дипломдук, магистрдик иш жаздырууда багыт берет.

Коргоого коюлуучу диссертациянын негизги жоболору:

- орто мектепте Алыкул Осмоновдун поэмаларын окутуунун технологияларын колдонуп үйрөтүүдө адабият мугалимине зарыл болуучу педагогикалык-дидактикалык, психологиялык, эстетикалык, тилдик методологиялык негиздер ар дайым өркүндөтүп турууну талап кылат;

- Алыкул Осмоновдун поэмаларын окутуу аркылуу окуучулардын окутуунун жана тарбиялоонун технологиялары бул процесстин максат-милдеттерине, мазмунуна, принциптерине, методикасына байланыштуу ишке ашырылат;

- орто мектепте Алыкул Осмоновдун поэмаларын окутуунун жаңы технологиялары окуучулардын маалыматтык, социалдык-коммуникативдик, өзүн-өзү таануу жана көйгөйлөрдү чечүү компетенттүүлүктөрүн жогорулатууга өбөлгө түзөт;

• Алыкул Осмоновдун поэмалары аркылуу окуучуларды патриоттуулукка, гумандуулукка тарбиялоо, улуттук наркты сактоону, барктоону үйрөтүү боюнча изилдөөбүздүн теориялык негиздерин педагогикалык эксперименттен өткөрүү биздин сунуштардын практикада пайдаланууга туура келишин тастыктайт.

Изденүүчүнүн жекече салымы: Орто мектепте Алыкул Осмоновдун поэмаларын окутуунун технологияларынын натыйжалуу ыкмалары, окутуунун тарыхы, өзгөчөлүктөрү, бул багытта изилдөөнүн эволюциясы, акындын поэмаларын окутуунун жаңычыл ыкмалары изденүүчү тарабынан жекече иштелип чыкты жана практикага сунушталды. Бул ыкмалардын натыйжалуулугу педагогикалык экспериментте жекече текшерилди. Илимий иштин негиздери жеке өзү тарабынан апробацияланды.

Илимий изилдөөнүн натыйжарын тастыктоо (апробациялоо). Диссертациялык тема боюнча илимий-практикалык кеңешмелерде докладдар жасалган, тема боюнча макалалар жазылды жана иш аткарылган жерде – ОшМУда, ж.б. жогорку окуу жайларда талкууланды.

Изилдөөнүн эксперименталдык базасы – Ош шаарындагы №52 Кыргыз-түрк достугу мектеп-лицейи, Жалал-Абад областындагы Базар-Коргон районундагы Ж. Бөкөнбаев атындагы жатак-гимназия мекемеси, Кара-Суу районундагы № 130 Ш. Жумаев, Өзгөн районундагы №26 П. Жолдошов атындагы орто мектептери.

Биринчи бап орто мектепте Алыкул Осмоновдун поэмаларын жаңычыл ыкмалар, каражаттар, методдор менен окутуу багытындагы чоң проблеманын тарыхый-методологиялык аспектилерин анализдөө менен башталат. Алгачкы параграф «Поэма жанрынын теориялык-терминологиялык аспектиси жана анын адабияттагы орду» деп аталып, философия, адабият таануу, педагогикадагы «поэма» түшүнүгү жана анын жанрдык табияты боюнча фольклорист-адабиятчылардын эмгектериндеги эреже-аныктамаларга токтолуп өттүк. Ошондой эле поэма жанрынын адабияттагы орду жөнүндө сөз болду.

«Чет элдик жана Ата Мекендик адабияттардагы «окутуунун технологиялары» түшүнүгү жана анын билим берүү системасындагы орду жана өркүндөтүүнүн зарылдыгы» деп аталган 2-параграфта чет элдик окумуштуулар П. Я. Гальперин, Н. Ф. Талызина, П. М. Эрдниев, В. П. Беспалько, Г. К. Селевко, И. П. Подласый, В. А. Слостенин жана Ата мекендик окумуштуулар И. Б. Бекбоев, Э. М. Мамбетакунов, А. Ж. Муратов, Ж. А. Чыманов, С. О. Байгазиев, С. К. Рысбаев, Б. К. Үкүева, Б. М. Акматов, С.Т. Батаканова, С. С. Сакиева, А. Т. Саттарова, К. К. Акматов ж.б. эмгектеринде окутуунун технологиясына берген аныктама-эрежелер, жана анын билим берүү системасындагы орду жана өркүндөтүүнүн зарылдыгы боюнча далилдер келтирилди.

«Орто мектепте Алыкул Осмоновдун поэмаларын окуу программаларындагы, окуу китептериндеги берилиши, методикалык эмгектерде изилдениши» деп аталган 3-параграфта теманын тарыхый-методологиялык негиздери көрсөтүлдү. Мында акындын поэмаларынын

окуу программалары, окуу китептериндеги берилиш тарыхына экскурс жасалып, тарыхый-эволюциялык аспектиде обзор берилди. Изилдөө ишибиздин бул бөлүмүндө акындын поэмаларын ХХ-ХХІ кылымдагы кыргыз адабиятынын тарыхы боюнча үч доорго 1) Улуу Ата Мекендик согуш жана андан кийинки мезгилдеги кыргыз адабияты (1941-1960), 2) 60-80 жылдардагы кыргыз адабияты (1961-1984), 3) көз карандысыздыкты алгандан кийинки мезгилдер (1991-жылдан баштап) бөлүп каралып, салыштырылды.

Экинчи бап “Орто мектепте Алыкул Осмоновдун поэмаларын окутуунун технологиялары боюнча илимий изилдөөнүн материалдары жана методдору”.

Мында изилдөөнүн материалы катары кыргыз адабияты боюнча мамлекеттик стандартта, окуу программаларында, окуу китептеринде сунушталган Алыкул Осмоновдун поэмаларынын берилиши, программаларга жана окуу китептерине акындын поэмаларынын сунушталышы боюнча анализ көрсөтүлөт. Бул баптын алгачкы параграфы «Илимий изилдөөнүн материалдары» деп аталат, эмгекти жазууда таяныч болгон жана изилдөөгө алынган материалдар чагылдырылат. Диссертациянын материалдары болуп биринчи кезекте КРнын Президентинин жарлыктары («Инсандын руханий-адеп-ахлактык өнүгүүсү жана дене тарбиясы», «Улуттук нарк жөнүндө»), мыйзам актылары («Кыргыз Республикасынын Билим берүү жөнүндөгү»), концепциялар («Кыргыз Республикасынын жарандарын, жаш муундарын, рухий-адептик, патриоттук жактан тарбиялоо концепциясы», «Адабий билим өнүгүү программалары (2021-2040-жылдарга билим берүүнү өнүктүрүү программасы), стандарттар («Кыргыз Республикасынын мектептик жалпы билим берүүнүн мамлекеттик билим берүү стандарты», «Кыргыз Республикасынын окутуу кыргыз тилинде жүргүзүлгөн жалпы билим берүүчү уюмдарынын 5-11-класстары үчүн «Кыргыз адабияты» предметтик стандарты»), окуу программалары (Кыргыз Республикасынын окутуу кыргыз тилинде жүргүзүлгөн жалпы билим берүүчү уюмдарынын 5-11-класстары үчүн Кыргыз адабиятынын программасы), окуу китептери, методикалык колдонмолор, окутууга сунуш кылынган Алыкул Осмоновдун поэмалары, мугалимдердин тажрыйбалары ж.б. эсептелет.

Орто мектептердин адабияттык окуу курсу, адабияттык окуу, кыргыз адабиятынын системалуу курсунда окутууга сунуш кылынган Алыкул Осмоновдун поэмалары өмүрдүн баалуулугу, адам тагдырын, ички дүйнөсүн, психологизм, өнөр касиети ж.б. терең сүрөттөйт. «Толубай сынчы» поэмасында кесипке, өнөргө болгон баалуулук берилген. Азыркы көпчүлүк жаштарыбыз өз кесибине жоопкерчилик менен сүйүп мамиле жасабайт. Толубай сынчы каардуу Азиз хандын тулпарларын мактабагандыгы үчүн көзүн оюп алса да өз кесибине, өнөрүнө кыянаттык кылбайт. «Ким болду экен?» поэмасындагы бийик романтика да, таза реалисттик баяндоо да, драмалык чыңалуулар да, юмор менен какшык да ар түрдүүлүктүн гармониясын түзүү аркылуу чыгарманынын башкы пафосу Ата Журтту сүйгөн адамга болгон ашыктыктын символикалык түрдө эмоциялуу

сүрөттөйт.

«Эшимкандын тереги» поэмасындагы башкы каарман Эшимкандын образы менен параллель түрдө шарттуу образ теректин символикалык образы да сүрөттөлөт. Бул символикалык терек терс каармандардын чыныгы жүзүн ачууда чон роль ойноо менен оң каармандардын жакшы сапаттарын ачып берет. «Өлүп тирилгендер» поэмасы согуш темасын чагылдыруу менен пенде идеясын дагы башка жаңы планда ача алган. «Жеңишбек» поэмасы күтүү, сагынуу азабын атанын образында ачып берет, «Майдын түнү» поэмасындагы аял затына карата мамиленин турмуштук кырдаалда көрсөтүлгөндүгү, ак сүйүүнүн кызганчаактыктын үстүнөн болгон жеңиши аркылуу моралдык тазалыкка чакырат.

Диссертациянын бул главасында 6, 9, 10-класстарда Алыкул Осмоновдун кайсы поэмалары сунушталгандагы, аларды окутууда кайсыл жактарына өзгөчө көңүл буруу керектиги көрсөтүлдү.

Эмгегибиздин экинчи параграфы «*Илимий изилдөөнүн методдору*» деп аталат да, алгач эле ишти жазууда колдонулган теориялык методдорду көрсөттүк. Изилдөө ишибиздин илимий-теориялык деңгээли жогору болушу үчүн теманын методологиялык негиздерин үйрөнүү, б.а., илимий эмгектерди изилдөө жана колдонуу, баарлашуу, окуучулардын оозеки жана жазуу жумуштарын анализдөө, окуучулар жазган дил баян, эсселерди талдоо, анкета алуу, байкоо, мугалимдердин тажрыйбаларын үйрөнүү жана жыйынтыктоо, моделдештирүү методдорду пайдаландык. Бул методдорду кайсыл учурда, эмне максатта колдонгондугубуз да ушул бөлүмдө чагылдырылды.

Үчүнчү бап «**Орто мектептерде Алыкул Осмоновдун поэмаларын окутуунун технологиялары**» деп аталат. Биринчи параграфта 6-класста «Толубай сынчы» поэмасын окутуу процессинде окуучунун өздөштүрүүсүн текшерүүдөгү деңгээлдик ыкма жана алар менен иштөөнүн технологиялары жөнүндө сөз болот. Бул теманы ачууда окумуштуу-методисттер А. Сакеев, А. Муратовдун акындын «Толубай сынчы» поэмасын окутуу боюнча эмгектеринин айрым учурларын методологиялык таяныч катары пайдаландык. Андан соң өз методикабызды сунуштадык мында Алыкул Осмоновдун «Толубай сынчы» поэмасын окуучунун өздөштүрүүсүн текшерүүдөгү деңгээлдик ыкма жана алар менен иштөөнү төрт деңгээли боюнча сөз болду. Бул деңгээлдер боюнча окутуунун технологиялар менен окуучулар көркөм текстти өздөштүрүүнүн натыйжасында окуучулардын окурмандык маданияты калыптанат, алар адабий-теориялык компетентүүлүккө ээ болот. Бул параграфта мына ошол жыйынтыктарга жетишүүнүн технологиялары чагылдырылды.

Үчүнчү баптын экинчи параграф «Дифференцияланган окутуу технологиясы аркылуу «Эшимкандын тереги», «Ким болду экен?», «Өлүп тирилгендер» поэмаларын окутуу» деп аталат. Дифференцияланган окутуу технологиясын өз тажрыйбабызда 9-класстын кыргыз адабияты сабагында акындын «Эшимкандын тереги», «Ким болду экен?», «Өлүп тирилгендер» поэмаларынын мисалы аркылуу көрсөтүп бердик. Бул поэмаларды

дифференцияланган окутуу технологиялары төмөнкүлөр качан, кандайча колдонулганын ушул параграфта көрсөттүк: окуучуларды окуу топторуна бөлүштүрүү, текстти бөлүктөргө бөлүп окутуу, ютубда ушул чыгарманы окутуу боюнча мугалимдердин тажрыйбаларына таянып алардын сабактарын фрагменттерди пайдалануу, тапшырмалар фондусунан тапшырмаларды тандоо мүмкүнчүлүгү, каармандарды салыштыруу, «ротация», «көп деңгээлдүү тапшырмалар», «болжолдоонун ар кандай ыкмалары» стратегиялар, «концепция» таблицасы, «үч бөлүктүү күндөлүк» усулдары ж.б.

«Жеңишбек», «Майдын түнү» поэмаларын педагогикалык жактан интерпретациялоо («педагогикалык баяндоо», «педагогикалык талдоо») технологиялары» деп аталган 3-параграфта көркөм чыгарманы педагогикалык жактан интерпретациялоонун маани-маңызы жана аны ишке ашыруу жөнүндө сөз болот.

Окумуштуу-педагогдордун, атап айтканда, ата-мекендик окумуштууларыбыз илимдин докторлору, профессорлор С. Байгазиев, Н. Ишекеев, А. Муратов, С. Рысбаев, С. Батаканова, С. Сакиевалар жана казак окумуштуусу профессор Б. Сманов көркөм чыгарманы мектеп практикасы талап кылып келген педагогикалык интерпретациялоонун ык-жолдору тууралуу да ойлоруна токтолдук. 10-класста «Жеңишбек», «Майдын түнү» поэмаларын поэмаларын таанытуучулук маанисин, билим берүүчүлүк мазмунун, өнүктүрүүчүлүк мүмкүнчүлүгүн, тарбиялоочулук маани-маңызын ачып берүү үчүн педагогикалык интерпретациялоонун технологияларын сунуштадык.

Практикалык сунуштар:

1. Илимий изилдөө ишибиздин материалдарын жогорку окуу жайларынын гуманитардык жана филологиялык адистиктеринин студенттери үчүн, ошондой эле кыргыз тили адабияты мугалимдеринин квалификациясын жогорулат, даярдоо жана кайра даярдоо факультеттери үчүн кеңири пайдалануу.

2. Орто мектепте Алыкул Осмоновдун поэмаларын окутуу боюнча ресурстар камсыздоо аудиотексттер, санариптик иллюстрациялар, картиналардын жана фотосүрөттөрдүн репродукциялары, виммельбух (визуалдык маалымат иллюстрациясы), электрондук окуу материалдары ж.б. кошуу.

3. Орто мектепте Алыкул Осмоновдун поэмаларын окутуунун технологиялары боюнча сабактардын иштелмелерин, практик-мугалимдердин иш-тажрыйбаларын чыгаруу жана аларды мугалимдерге сунуштоо ж.б.

Төрага: Урматтуу кесиптештер, сурооңуздар болсо бериңиздер.

Батаканова С. Т.: Бегайым, Алыкул Осмоновдун поэмаларын окутууда кандай эффективдүү ыкмаларды, жолдорду сунуштадың?

Издөнүүчү: Алыкул Осмоновдун поэмаларын окутуунун технологиялары менен үйрөтүүдө «Төрт сүрөттөн бир тапшырма», «Жеңил жана оор суроолор», «Үч бөлүктүү күндөлүк», «Фишбоун», «Чейин/ кийин»,

«Түстөр менен иштөө» ыкмаларын колдондук.

Ахметова Н. А.: Байиева Бегайым Абдугапаровна, «Алыкул Осмоновдун поэмаларын окутуунун технологиялары (орто мектептин мисалында)» деген илимий изилдөөдө кандай окутуунун технологияларын колдонунар?

Изденүүчү: 6-класста «Толубай сынчы» поэмасын деңгээлдик окутуунун технологиялары, 9-класста «Эшимкандын тереги», «Ким болду экен?», «Өлүп тирилгендер» поэмаларын дифференциация окутуу технологиясы, 10-класста «Жеңишбек», «Майдын түнү» поэмаларын педагогикалык жактан интерпретациялоо технологияларын окутууда колдондук.

Ахметова Н. А.: Алыкул Осмоновдун кайсы поэмасы боюнча кыргыз тилинде мультфильм тартылган жана силер аны эксперименталдык иштерди жүргүзүүдө колдонунарбы?

Изденүүчү: Алыкул Осмоновдун «Толубай сынчы» поэмасы боюнча балдар үчүн кыргыз тилинде мультфильм тартылган. Биз аны 6-класста «Толубай сынчы» поэмасын окутууда колдондук. Окуучулар поэманы жакшы өздөштүрүүсү үчүн бул мультфильм жардам бере алды.

Муканбетова А. С.: Кыргыз адабияты окуу программасында Алыкул Осмоновдун поэмаларын окутуу боюнча сааттар кандай бөлүштүрүлгөн?

Изденүүчү: Кыргыз адабияты окуу программасында Алыкул Осмоновдун поэмаларын окутуу боюнча 6-класста «Толубай сынчы» поэмасына 2 саат, 9-класста «Эшимкандын тереги», «Ким болду экен?», «Өлүп тирилгендер» поэмаларына 7 саат, 10-класста «Жеңишбек», «Майдын түнү» поэмаларына 2 саат берилген.

Муканбетова А. С.: Класстан тышкары иштерде Алыкул Осмоновдун кайсы поэмалары окутулат.

Изденүүчү: Класстан тышкары иштерде Алыкул Осмоновдун «Махабат», «Карагул» поэмалары окутулат.

Муратов А. Ж.: Орто мектепте Алыкул Осмоновдун поэмаларын окутуу жалпы канча саатты түзөт. Негизинен изилдөөгө алга темаңар диссертабелдүүбү?

Изденүүчү: Орто мектепте Алыкул Осмоновдун поэмаларын окутуу боюнча класстан тышкары жана жазуу жумуштарын кошкондо жалпы 12ден ашык саатты түзөт.

Чыманов Ж. А.: Бегайым, менин сага берейин деген суроом төмөндөгүчө: Диссертациялык иштин 3-главасында Орто мектептерде Алыкул Осмоновдун поэмаларын окутуунун технологиялары деп аталып, мында акындын поэмаларын окутуунун технологиялары боюнча ар бир параграфга токтолуп өтсөң?

Изденүүчү: Биринчи параграфта 6-класста «Толубай сынчы» поэмасын окутуу процессинде окуучунун өздөштүрүүсүн текшерүүдөгү деңгээлдик ыкма жана алар менен иштөөнүн технологияларына токтолдук. Алыкул Осмоновдун «Толубай сынчы» поэмасын окуучунун өздөштүрүүсүн текшерүүдөгү деңгээлдик ыкма жана алар менен иштөөнү төрт деңгээлин сабакта колдонуу

аркылуу окуучулар көркөм текстти өздөштүрүүнүн натыйжасында окуучулардын окурмандык маданияты калыптанат, алар адабий-теориялык компетентүүлүккө ээ болот. Экинчи параграфта акындын «Эшимкандын тереги», «Ким болду экен?», «Өлүп тирилгендер» поэмаларын дифференцияланган технологияларын сабакта «ротация», «көп деңгээлдүү тапшырмалар», «болжолдоонун ар кандай ыкмалары», «концепция» таблицасы, «үч бөлүктүү күндөлүк» ыкмалары аркылуу ишке ашырдык. ««Жеңишбек», «Майдын түнү» поэмаларын педагогикалык жактан интерпретациялоо («педагогикалык баяндоо», «педагогикалык талдоо») технологиялары» деп аталган 3-параграфта көркөм чыгарманы педагогикалык жактан интерпретациялоонун технологиялары чыгарманын таанытуучулук маанисин, билим берүүчүлүк мазмунун, өнүктүрүүчүлүк мүмкүнчүлүгүн, тарбиялоочулук маани-маңызын ачып берүү үчүн эффективдүү натыйжа бере алды.

Муратов А. Ж.: Буга чейин орто мектептерде Алыкул Осмоновдун поэмаларын окутуу боюнча изилденген диссертациялык изилдөөлөр корголгон. Мисалы, окумуштуулар Т. Мусанбетов, Ж. Эшиев, Р. Дөөлөтбаковалар. Ал эми алардан силердин изилдөөнүн эмне айырмачылыгы бар?

Изденүүчү: Диссертациялык изилдөөлөрдө Т. Мусанбетов «А. Осмоновдун өмүрүн жана чыгармачылыгын V-X класстарында үйрөтүү» (1990) аттуу кандидаттык диссертациясы акындын биографиясын, программада сунуш кылынган чыгармаларын окутуу маселесине арналган, Ж. А. Эшиевдин «Мектепте поэмаларды окутуунун илимий-методикалык негиздери (V-VII класстардын мисалында)» (2006) деген диссертациялык иши мектепте поэма жанрындагы чыгармаларды окутуунун системасын илимий-методикалык жактан негиздөө, аларды окутуунун натыйжалуу жолдорун талдаган, Р. Ж. Дөөлөтбакованын «Кыргыз адабиятындагы майдан темасындагы поэмаларды окутуу» (2016) кандидаттык диссертациясы жалпы билим берүүчү орто мектептерде майдан темасындагы поэмаларды окутуунун методикалык, педагогикалык бирдиктүү системасын түзүүгө арналган, А. Б. Батыркулова «Орто мектептин кыргыз адабияты курсунда легендалык чыгармаларды окутуунун методикасы» (2021) деген диссертациясында орто мектепте кыргыз адабияты курсунда легендалык чыгармаларды окутуунун методикасын иштеп чыккан. Жалпысынын биздин теманын айланасында бир катар уникалдуу изилдөөлөр жүргүзүлгөн. Биздин изилдөө болсо конкреттүү багытта орто мектепте Алыкул Осмоновдун окуу программада сунушталган жалпы поэмаларын билим берүү жана тарбиялоо процессинде окутуунун жаңы технологиялары менен үйрөтүүгө арналат.

Хасанов Н. Б.: Бегайым, авторефераттын 16-бетинде 1.3.-таблицада окуучулардын билим деңгээлин көрсөткүчтөрүн жогорку деңгээл (7-10 балл), ортоңку деңгээл (4-6 балл), төмөнкү деңгээл (4 баллдан төмөн) деп бөлгөн учурда кандай критерийлерге таяндыңыз?

Изденүүчү: 1.3-таблицада окуучулардын Алыкул Осмоновдун поэмаларын өздөштүрүү боюнча билим деңгээлинин көрсөткүчтөрү, компетентүүлүктөрү төмөндөгүдөй критерийлер аркылуу жүргүзүлдү.

Жогорку (7-10 балл) окуучу поэмадан окуганын түшүнөт жана башкаларга түшүндүрө алат; окуучу поэманын идеясын, темасын, каармандарын жакшы билет; поэманын негизинде баяндама, дил баян, эссе жаза алат; поэмадагы түшүнүксүз сөздөрдүн маанилерин сөздүктөр аркылуу таба алат;

Ортоңку (4-6 балл) окуучу поэмадан окуганын түшүнүүдө жана башкаларга түшүндүрүүдө айрым бир жетишпестиктерге учурайт; окуучу поэманын идеясын, темасын, каармандарын жакшы билүүдө кээ бир так эместиктерди кетирип коет; поэманын негизинде баяндама, дил баян, эссе жазууда бир аз жетишпестиктерге учурайт; поэмадагы түшүнүксүз сөздөрдүн маанилерин сөздүктөр аркылуу табууда так эместиктер кетирет.

Төмөнкү (4 баллдан төмөн) окуучу поэмадан окуганын түшүнбөшү; окуучу поэманын идеясын, теманы, каармандарын толук билбейт; поэманын негизинде баяндама, дил баян, эссе жаза албайт; поэмадагы түшүнүксүз сөздөрдүн маанилерин сөздүктөр аркылуу таба албайт.

Манликова М. Х.: Экспериментти кайсы класстарда жүргүздүңүз?

Изденүүчү: Экспериментти 6,9,10-класстарда жүргүздүк.

Төрайым: Урматтуу отурумдун мүчөлөрү, суроо-жооп бүтсө, анда талкууга өтөлү. Алгач жетекчисине сөз берилет.

Сакиева С. С.: Биз бул теманы изилдегенибиздин себеби, изденүүчү Алыкул Осмоновдун чыгармаларын адаттан сырт кызыгуусу. Азыр Б. Сыдыков атындагы Кыргыз-Өзбек Эл аралык университетинин кесиптик колледжинде кыргыз тили жана адабияты окутуучусу. Алыкул Осмоновдун поэмалары узак убакыттан бери окутулуп келе жатса да, акындын жалпы поэмаларын окутуунун технологиялары боюнча методикалык изилдөөлөрдүн аздыгы; Алыкул Осмоновдун поэмалары кыргыз адабиятында кеңири берилсе да, аларды окутуунун технологиялары боюнча мугалимдердин тажрыйбаларынын үйрөнүлүп, илимий-педагогикалык жактан жалпыланбагандыгы; Алыкул Осмоновдун поэмалары окутууда мектеп практикасында акындын поэмаларынын оригиналдуулук, новаторлук үлгүлөрүн ачып берүүгө басым жасалбагандыгы; азыркы кезде окуучулардын ыр түрүндөгү чыгармаларга болгон кызыгуусунун пассивдүүлүккө айланып бараткандыгы жана алардын кызыгууларын калыптандыруу зарылдыгы заманбап методикалык эмгектердин жазылбай жаткандыгы. Көп жылдар бою ушул теманын үстүндө иштеп жүрөт. Буюрса, сиздер колдоп берсеңиздер, диссертациялык коргоого чейин бир топ иштерди жасайт. Методикалык жактарын тереңдетип иштейт.

Төрага: Урматтуу отурумдун мүчөлөрү, эксперттерге сөз берели. Сөз п.и.д., профессор С. Т. Батакановага берилет.

Батаканова С. Т.: Урматтуу диссертациялык кеңештин мүчөлөрү. Мен бул диссертацияны аябай кызыгуу менен окуп чыктым. Орто мектептердин кыргыз адабияты предметинде Алыкул Осмоновдун поэмаларын окутуунун методикасы боюнча буга чейинки жасалган жумуштарды (өзүнүздөр билесиздер, Т. Мусанбетов Алыкул Осмоновдун өмүрү чыгармачылыгын окутуу боюнча, Ж. Эшиевдин поэмаларды окутуунун илимий-методикалык

негиздери, Р.Дөөлөтбакованын майдан темасындагы поэмаларды окутуу боюнча оригиналдуу иштери корголгон) системалаштырып, алардын алгылыктуу жактарын кемчилдиктерин эске алуу менен көңүлгө толоорлук диссертабелдүү иш жасалган. Мен токтолбой эле коеюн. Мугалимдерге колдонмо китепти жакшы жасаптыр. Диссертациялык иш негизи жакшы жазылган. Айрым мүчүлүштүктөрдү айтып берейин.

«Поэма жанрынын теориялык-терминологиялык аспектиси жана анын адабияттагы орду» деп аталган 1-баптын 1-параграфы бети аз, элементардык нерселерге гана токтолуп, терең ачылбай калган. 2-баптын 1-параграфы «Орто мектептерде Алыкул Осмоновдун поэмаларын окутуунун технологиялары боюнча илимий-изилдөөнүн методологиясы жана методдору» деп аталат, бирок изилдөөнүн методологиясы иштелбей калган. Диссертацияда орфографиялык жана пунктуациялык каталар кеткен. Диссертацияда орфографиялык жана пунктуациялык каталар кеткен.

Ырас, жогоруда айтылган сунуштар иштин илимий мазмунуна терс таасирин тийгизбейт, адабий жомокторду инновациялык технологиялар менен үйрөтүүнүн методикасы багытында кыргыз педагогика илиминде ыраатуу жана учур талабына ылайык иштелип чыккан салмактуу эмгек болуп саналат. Диссертант жогорудагы мүчүлүштүктөрдү оңдоп, карап чыкса. Ушундай сунуштар менен диссертациялык ишти коргоого сунуш кылам.

Төрага: Сөз п.и.д., доцент А. С. Мукамбетовага берилет.

Мукамбетова А. С.: Урматтуу диссертациялык кеңештин мүчөлөрү Б. А. Байиеванын диссертациясы менен толук таанышып чыктым. Эске алаарлык нерсе, изилдөө болсо конкреттүү багытта орто мектепте Алыкул Осмоновдун окуу программада сунушталган жалпы поэмаларын билим берүү жана тарбиялоо процессинде окутуунун жаңы технологиялары менен үйрөтүүгө арналган. Ишти теориялык жактан да, практикалык жактан да жакшы берген. Ишти тыкан аткарган. Экспериментти да жакшы жүргүзгөн. Ишти толук кандуу бүткөн иш катары коргоого сунуш кылам.

Төрайым: Сөз п.и.д., доцент К. К. Акматовго берилет.

Акматов К. К.: Диссертация менен толук таанышып чыктым. Автореферат менен да таанышып чыктым. Иштин актуалдуулугунда талаш жок. Адатта, тигил же бул көркөм чыгарманы окутуунун технологияларын изилдөө объектиси катары алган жумуштар аны жөн эле окутуунун (педагогикалык, дидактикалык технологияларды кошпой туруп) заманбап технологияларын иштеп чыгууну милдет кылып алат. Ал эми бул жумушта кыргыз адабияты сабагында Алыкул Осмоновдун поэмаларын окутуунун педагогиканын соңку параметрлерин эске алып, окутуунун жаңы технологияларына негиздеп иштелгени, айрыкча, колдоого татыктуу. Талкууланып жаткан иштин структурасы логикалык ырааттуулукта мыкты түзүлгөн, мында структураны теманын өзүнүн ички логикасы талап кылып тургандай. Дидактиканын принциптерине ылайык жөнөкөйдөн татаалга, жеңилден оорго карай жетеленип отурган өсүү процесси бул иштин структурасынан эле көрүнөт. Диссертация абдан жакшы деңгээлде иштелген, пайдалуу эмгек болот. Ал эми айрым мүчүлүштүктөргө токтолсом,

адабияттардын тизмесинде дал келбеген учурлар бар. Ар дайым болуп келген, орфографиялык, стилистикалык каталар кездешет. Андан кийин, практикалык сунуштарды конкреттештирүү керек. Диссертациялык ишти коргоого сунуштаймын.

Төрага: Рахмат, Кыялбек Камутович. Эми, анда, талкууга өтөлү. Сөз Сулайман Казыбаевичке берилет.

Рысбаев С. К. Саламатсыздарбы, Б.Байиеванын диссертациясынын темасын окуп эле, өтө керектүү экендигине ынанат экенсиң. Алыкулдай акынды, Алыкулдай инсанды канча окутуп, канча изилдөө жүргүзсөң аздык кылат. Диссертациялык иш актуалдуу темага жалпы билим берүүчү орто мектепте Алыкул Осмоновдун поэмаларын жаңыча технологияларынын негизинде окутууну жөнгө салуу, аны улуттук жана жалпы адамзаттык баалуулуктарга басым жасоо аркылуу өркүндөтүүгө арналган. Ошондуктан, Бегайым Абдугапаровнанын эмгеги өтө керек. Иши да жакшы жазылган экен. Айрым мүчүлүштүктөрдү коргоого чейин оңдоп-түзөйт деп ойлоймун. Ушул теманы дагы улантып изилдейт деген үмүт бар. Мыкты тема экен. Диссертациялык ишти коргоого сунуштаймын.

Төрага: Рахмат, Рысбай Казыбаевич. Кийинки сөз Жеңишбек Арыповичке берилет.

Чыманов Ж. А.: Чоң рахмат. Урматтуу кесиптештер, талкууга коюлуп жаткан диссертациянын темасы актуалдуу экендиги талашсыз. Ошол эле учурда теманын киришүү бөлүмүндө ишке коюлуучу жоболорду, милдеттерди тыкыр карап коюу сунушун айтаар элем. Бул нерсени коргоого чейин карап коюуга убакыт жетишээрлик деп ойлойм. Мен, эксперттердин пикирине толук кошулам. Коргоого сунуш кылам. Ошол эле учурда диссертациялык иштин жабдылышын, сапатын жакшыртууга бир катар сунуштарды айткым келип турат.

Төрага: Рахмат, Жеңишбек Арыпович. Кийинки сөз Миновар Халиковнага берилет.

Манликова М. Х.: Рахмат. Теманын актуалдуулугу, мындай иштин зарылдыгы тууралуу шек жок. Эксперименталдык иштер аябай жакшы каралган. Мисалга алсак, 3-баптагы 1.3-таблица – окуучулардын Алыкул Осмоновдун поэмаларын өздөштүрүү боюнча билим деңгээлинин көрсөткүчтөрү, компетенттүүлүктөрү жана алардын баалоо критерийлер (чен-өлчөмдөр) аябай жакшы иштелип чыккан. Мен көп изилдөөлөрдөн мындай баалоо критерийлерин учурата элек элем. Андан сырткары изденүүчү тема тандоодо адашкан эмес. Алыкул Осмоновдун чыгармаларын кимдер гана сүйбөйт. Анын чыгармалары ар бирибиздин жүрөгүбүздө. Ал эми мына ушундай классик акындын поэмалары жөнүндө изилдөө жасоо бул албетте жаңылык деп эсептейм. Диссертациялык ишти коргоого сунуштаймын.

Төрага: Рахмат, Миновар Халиковна. Кийинки сөз, Тууганбай Абдырахмановичке берилет.

Конурбаев Т. А.: Байиева Бегайымдын авторефератын абдан кунт коюп окуп чыктым. Ал мыкты. Автореферат эрте берилген, ошондуктан мен

анын иши менен абдан жакшы таанышууга мүмкүнчүлүк алдым. Албетте, Бегайым Абдугапаровнанын темасы абдан актуалдуу. Бирок ошону менен катар кемчиликтерди айта кетсем.

Иштин көлөмү аз. Иштин негизги бетине адабияттардын тизмесинин саны кошулуп кеткен. Ошону менен катар иштин «Орто мектептерде Алыкул Осмоновдун поэмаларын окутуунун технологиялары» үчүнчү бапында акындын поэмалары боюнча иштелген окутуунун технологиялары жарым-жартылай жаңы. Буга чейинки изилдген илимий иштерде келтирилген окутуунун технологиялары боюнча мисалдар берилип калган. Иштин эксперименталдык бөлүгүндө өтө эле көп таблица, диаграммалар берилген бирок ошол таблица, диаграммаларга тактоо, аныктык киргизилген эмес. Иштин методологиясы жакшы иштелген. Бул бөлүмдө өтө элементардык маалыматтар гана берилип калган. Сиздин илимий ишинизде көбүрөөк көркөм стил колдонулуп калган. Илимийлүүлүктү сактасаңыз жакшы болмок. Бирок бул кемчиликтердин баарын коргоого чейин карап, оңдоп чыгууга убакыт бар. Диссертациялык ишти коргоого сунуштаймын.

Төрага: Сөз, эксперттик комиссиянын мүчөсү Кыялбек Камутовго берилет.

Акматов К. К.: Эксперттик комиссия жетектөөчү мекеме катары Бишкек мамлекеттик университетинин кыргыз адабияты кафедрасын сунуштайт. Аталган кафедрада сунушталган илимдин тармагы боюнча илимдин докторлору, кандидаттары жетиштүү.

Расмий оппоненттер катары төмөнкү адистерди сунуш кылат:

Биринчи расмий оппонент Акматов Кыялбек Камутович, педагогика илимдеринин доктору, доцент (13.00.02), «Кыргызстан Маариф» коомдук фондунун директорунун академиялык маселелер боюнча орун басары.

Экинчи расмий оппонент Батыркулова Айгуль Бекмурзаевна, педагогика илимдеринин кандидаты (13.00.02, илимий жетекчиси ф.и.д., профессор С. О. Байгазиев), Кыргыз билим берүү академиясынын филологиялык билим берүү лабораториясын башчысы.

- 1) Батыркулова, А. Б. Орто мектептин кыргыз адабияты курсунда легендалык чыгармаларды окутуунун методикасы : дис. автореф. 13.00.02 (кыргыз адабияты). – Бишкек, 2021. – 28 с.
- 2) Батыркулова, А. Б. 6-класста А.Осмоновдун «Толубай сынчы» поэмасынын идеялык-тематикалык негизин, көркөмдүк бөтөнчөлүктөрүн окутуунун жолдору // И. Арабаев атындагы Кыргыз мамлекеттик университетинин жарчысы - 2015. - 399-406-бб.
- 3) Батыркулова, А. Б. Ж. Садыковдун “Энелердин жүрөгү” поэмасын окутуунун ыкмалары жана жолдору // Известия ВУЗов. - 2017. - № 4.- 137-139-бб.

Төрайым: Аталган оппоненттерге жана жетектөөчү мекемеге макул болгон диссертациялык кеңештин мүчөлөрү кол көтөрүп койсоңуздар.

Макул – 17, каршы жок, калыс жок.

Издөнүүчү Байиева Бегайым Абдугапаровнанын «Алыкул Осмоновдун поэмаларын окутуунун технологиялары (орто мектептин мисалында)» аттуу 13.00.02 – окутуунун жана тарбиялоонун теориясы менен методикасы (кыргыз адабияты) адистиги боюнча педагогика илимдеринин кандидаты окумуштуулук даражасын изденип алуу үчүн жазылган диссертациясын коргоого сунушталсын дегендер кол көтөрүп койсоңуздар. Макул – 17, каршы-0, калыс-0.

Жогорудагы издөнүүчүнүн баяндамасын, суроо-жоопторду жана талкууда айтылгандарды угуп, эксперттик комиссиянын бүтүмүн, добуш берүүнүн жыйынтыгын эске алып, Ишеналы Арабаев атындагы Кыргыз мамлекеттик университетинин жана Жусуп Баласагын атындагы Кыргыз улуттук университетинин алдындагы педагогика илимдеринин доктору (кандидаты) жана психология илимдеринин кандидаты окумуштуулук даражасын изденип алуу боюнча уюштурулган Д 13.23.673 диссертациялык кеңешинин отуруму

ТОКТОМ КЫЛАТ:

1. Издөнүүчү 13.00.02 - окутуунун жана тарбиялоонун теориясы менен методикасы (кыргыз адабияты) адистиги боюнча педагогика илимдеринин кандидаты окумуштуулук даражасын изденип алуу үчүн жазылган Байиева Бегайым Абдугапаровнанын «Алыкул Осмоновдун поэмаларын окутуунун технологиялары (орто мектептин мисалында)» аттуу 13.00.02 – окутуунун жана тарбиялоонун теориясы менен методикасы (кыргыз адабияты) адистиги боюнча педагогика илимдеринин кандидаты окумуштуулук даражасын изденип алуу үчүн жазылган диссертациялык иши алдын ала коргоодон өтүү деп эсептелсин жана бүтүмү бекитилсин.

2. Издөнүүчү 13.00.02 - окутуунун жана тарбиялоонун теориясы менен методикасы (кыргыз адабияты) адистиги боюнча педагогика илимдеринин кандидаты окумуштуулук даражасын изденип алуу үчүн жазылган Байиева Бегайым Абдугапаровнанын «Алыкул Осмоновдун поэмаларын окутуунун технологиялары (орто мектептин мисалында)» аттуу 13.00.02 – окутуунун жана тарбиялоонун теориясы менен методикасы (кыргыз адабияты) адистиги боюнча педагогика илимдеринин кандидаты окумуштуулук даражасын изденип алуу үчүн жазылган диссертациялык иши Кыргыз Республикасынын Улуттук аттестациялык комиссиясынын кандидаттык диссертацияларга койгон талаптарына жооп берет деп эсептелсин жана коргоого сунушталсын.

Жыйындын төрагасы,
п.и.д., профессор:

А. Ж. Муратов

Жыйындын катчысы,
п.и.д., доцент:

Д. К. Омурбаева

И. АРАБАЕВ атындагы КЫРГЫЗ МАМЛЕКЕТТИК УНИВЕРСИТЕТИ
КЫРГЫЗСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМ И. АРАБАЕВА

КОЛ ТАМГАСЫН ТАСТЫКТАЙМЫН
ПОДПИСЬ ЗАВЕРЯЮ